

Zagreb, 12. studenoga 2021.

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

Okrugli stol o izmjenama Zakona o sigurnosti prometa na cestama

NEPRIHVATLJIVO MUP-OVO PREBACIVANJE ODGOVORNOSTI ZA SIGURNOST NA CESTAMA NA LIJEČNIKE

Budu li prihvaćene izmjene Zakona o sigurnosti prometa na cestama (ZSCP) prema kojima liječnici obiteljske medicine moraju prijavljivati pacijente čija promjena zdravstvenog stanja utječe na njihovu sposobnost vožnje, provođenje tog zakona će sustavno kršiti Zakon o liječništvu, Zakon o povjerljivosti podataka kao i opasno narušavati povjerljiv odnos između liječnika obiteljske medicine i njihovih pacijenata, što smatramo nedopustivim, naglašeno je na okruglom stolu na temu: „Prijedlog izmjena Zakona o sigurnosti prometa na cestama i obveze liječnika“, održanom u četvrtak u Hrvatskoj liječničkoj komori. Okrugli stol moderirala je zamjenica predsjednika HLK-a, Vikica Krolo koja je istaknula kako će ovakve izmjene zakona dovesti do narušavanja odnosa povjerenja između pacijenta i liječnika, te kako ne postoji pravilnik o dijagnozama kojeg bi se liječnici trebali pridržavati.

Na Okruglom stolu sudjelovali su prim. Ines Balint, spec OM, predsjednica Povjerenstva za primarnu zdravstvenu zaštitu HLK-a, Tomislav Furlan, spec.med.rada, predsjednik Hrvatskog društva za medicinu rada HLZ-a, Nataša Ban Toskić, spec.OM, predsjednica KoHOM-a, doc.dr.sc.Tomislav Franić, spec.psihijatar, zamjenik predsjednice Povjerenstva za medicinsku etiku i deontologiju HLK-a, prof dr.sc. Željko Marušić s Fakulteta prometnih znanosti te mr.sc. Ljiljana Mikuš, prof psihologije, pročelnica Sekcije za prometnu psihologiju Hrvatskog psihološkog društva.

„Mi smo liječnici, liječimo naše pacijente i gradimo povjerljiv odnos između naših pacijenata i nas vezano za njihovo zdravstveno stanje. Liječnici mogu savjetovati da u slučaju nekog zdravstvenog stanja ili propisivanja lijeka upozori pacijenta da se drži preporuka liječnika, apelirajući na njegovu građansku odgovornost. Prihvaćanjem ovih izmjena zakona, liječnici bi kršili Zakon o liječništvu jer bi nekoj trećoj strani slali podatke o pacijentima. Kršili bi i Zakon o povjerljivosti podataka, a nemamo ni privolu pacijenata da njihove podatke prosljeđujemo dalje. Prođe li ovaj zakon Hrvatska liječnička komora tražit će njegovu ocjenu ustavnosti,“ rekla je prim. Ines Balint, predsjednica Povjerenstva za primarnu zdravstvenu zaštitu HLK-a.

Primjenom ovog zakona obiteljski liječnici, ali i svi ostali liječnici, postali bi izloženi prekršajnom postupku ako ne postupe po zakonu, a s druge strane, dolazili bi u sukob s

profesionalnom etikom te kršili institut liječničke tajne. Istovremeno, lagano je za predvidjeti da bi sve to liječnike izložilo potencijalnoj agresiji pacijenata.

„Mi smo nezadovoljni kako su na naše primjedbe reagirali MUP i Ministarstvo zdravstva i svi oni kojima smo se obratili, od Predsjednika i Premijera RH do Predsjednika Sabora. Nikakav odgovor nismo dobili, a MUP u cijelosti ignorira primjedbe struke. Brojni kolege, već sada ako pošalju pacijenta na izvanredni pregled na medicinu rada, prijavljuju incidente s pacijentima, verbalne konflikte i prijeteće mailove.

Proveli smo anketu među članovima KOHOM-a i liječnici koji su navršili 60 godina spremni su aktivirati svoje mirovine i otići iz obiteljske medicine jer na ovo gledaju kao na potencijalnu ugrozu cjelokupne egzistencije. Ovaj prijedlog zakona stvara pravnu nesigurnost u kojoj svaki liječnik oko svoje odluke oko svakog pacijenta, može prekršajno i građanskopravno odgovarati pred sudom. Time i osiguravateljske kuće mogu tražiti nadoknadu štete direktno od liječnika“, rekla je Ban Toskić, predsjednica KoHOM-a.

Tomislav Furlan, specijalist medicine rada i predsjednik Hrvatskog društva za medicinu rada u Hrvatskom liječničkom zboru, istaknuo je kako su upravo specijalisti medicine rada educirani za procjenu zdravstvene sposobnosti vozača. „Svi liječnici, po novom prijedlogu Zakona, kad saznaju da postoji promjena zdravstvenog stanja pacijenta, trebali bi tom pacijentu izreći upozorenje koje u biti automatski suspendira njegovu vozačku dozvolu. To bi liječnici trebali upisivati u informatički sustav CEZIH. Predlagač zakona nije uzeo u obzir niti činjenicu da samo dio liječnika ima pristup CEZIH-u. Mi npr., specijalisti medicine rada, ne koristimo CEZIH, kao niti dio bolničkih liječnika“ objasnio je Furlan. Dodao je kako su ove izmjene pokušaj MUP-a da prebaci na liječnike odgovornost za nešto što je u drugim državama EU ovlast agencije za sigurnost cestovnog prometa.

Psihologinja Ljiljana Mikuš istaknula je kako se kod izmjena ovog Zakona u biti radi o lošoj strategiji upravljanja rizicima, te kako Zakon ne uzima u obzir da je u prometu ključna osobna odgovornost pojedinca tj. vozača.

Stručnjak za Fakulteta prometnih znanosti, Željko Marušić smatra da se ovim izmjenama zakona neće postići ono što MUP želi, a to je manji broj poginulih na cestama. Naime, Marušić je na okruglom stolu iznio podatak kako u Hrvatskoj na cestama pogiba čak 80 ljudi na milijun stanovnika, što je značajno više od prosjeka Europske Unije koji iznosi nešto manje od 50 ljudi na milijun stanovnika. Taj objektivan problem MUP pokušava neuspješno rješavati jednostranim mjerama poput izmjena zakona, umjesto da se poveća broj kontrola na cestama i izvjesnost kažnjavanja prometnih prekršaja.

Psihijatar Tomislav Franić, ujedno i zamjenik predsjednice Povjerenstva za medicinsku etiku i deontologiju HLK-a, govorio je pak o etičkim posljedicama usvajanja ovakvih izmjena zakona. „Ovo je velika etička dilema i problem. Riječ je o problemu koji može duboko narušiti povjerenje pacijenata u liječnike, a živimo u vremenu u kojemu je to povjerenje iz drugih razloga već dijelom narušeno. Ovi zakonski članci mogu napraviti veću štetu nego što su predmnijevane koristi od njega“ naglasio je Franić.

Krolo je na kraju okruglog stola zaključila: Ključno je da je nužno ponovno uvesti redovite sistematske preglede za vozače, strože provoditi postojeći Zakon o sigurnosti na cestama i povećati izvjesnost kažnjavanja, a moguće je i primijeniti DRUID nomenklaturu na označavanje lijekova, sukladno preporukama Europskog savjeta za sigurnost prometa ETSC¹.

¹) Radi se o klasifikaciji u kojoj se lijekovi označavaju bojama i na jasan način govore pacijentima kakav je utjecaj tih lijekova na sposobnost vožnje.